

מקורות פרשת וירא תשפ"ז למה להציל את לוט שהלך לסדום?

בראשית יג,ה: וגם ללוט ההלך את אברם היה צאן ובקר ו**אהלים** – **בראשית רבה מא,ד:** שני אהלים, רות המואביה ונעמה העמונית. דכותה, קום קח את אשתך ואת שתי בנותיך.

בראשית רבה מב,ד: ויהי בימי אמרפל מלך שנער ואריוך מלך אלסר וכדלעומר מלך עילם – אם ראית מלכיות מתגרות אלו באלו – צפה להגלו של משיח, שהרי בימי אברהם על ידי שנתגרו המלכיות אלו באלו – באה הגאולה לאברהם.

בראשית יט,טו: ויאצו המלאכים בלוט לאמר קום קח את אשתך ואת שתי בנותיך הנמצאת.

בראשית רבה מא שם: 'מצאתי דוד עבדי', והיכן מצאתיהו? בסדום.

חידושי הרי"ם: 'איה שרה אשתך ויאמר הנה באוהל' – נראה לי מה שהלכו המלאכים (דהפרכת סדום והצלת לוט) לאברהם, שהרי נשתלחו למקום אחר? אלא כי עיקר ... הצלת לוט עבור בנות לוט, כמו שכתוב במדרש 'הנמצאות' על פסוק 'מצאתי דוד עבדי', שהיה הכנה להולדת דוד ומשיח. לכך המתנינו על תשובת אברהם 'הנה באוהל', שעל ידי זה מותר דוד לבוא בקהל ואז הלכו לסדום להציל לוט.

בראשית רבה מב,א: מעשה ברבי אליעזר בן הורקנוס ... שברח והלך לו אצל רבן יוחנן בן זכאי ... לאחר ימים עלה אביו לנדותו מנכסיו ומצאו יושב ודורש וגדולי מדינתו יושבים לפניו. היה יושב ודורש הפסוק הזה: 'חרב פתחו רשעים' – זה אמרפל וחבריו. 'וידרכו קשתם' להפיל עני ואביון' – זה לוט. 'לטבוח ישרי דרך' – זה אברהם, 'חרבם תבוא בליבם' – זהו 'ויחלק עליהם לילד הוא ועבדיו ויכס'.

3. **בראשית יט:** ויאמר הנה נא אדני, סורו נא אל בית עבדכם ולינו ורחצו רגליכם והשכמתם והלכתם לדרככם, ויאמרו לא כי ברחוב נלין: **ויפצר בם מאד** ויסרו אליו ויבאו אל ביתו ויעש להם משתה... טרם ישכבו ואנשי העיר אנשי סדם נסבו על הבית... ויקראו אל לוט... הוציאם אלינו ונדעה אתם – **רש"י:** 'ותהי נציב מלח' – במלח חטאה. אמר לה: תני מעט מלח לאורחים הללו. אמרה לו: אף המנהג הרע הזה, אתה בא להנהיג במקום הזה?!

כלי יקר: כי ב'מלח ממון חסר' חטאה ובמלח נדונה.

הרבי מליובאוויטש, שיחת לך לך תשנ"ג: עבודת אברהם 'לך לך מארצך' היא שפועל כך בבני ביתו ועד בכל העולם, שזה התבטא בגלוי בכך שאף שלוט היה רשע ונעתק לסדום ונפרד מאברהם, פעל בו אברהם 'לך לך', שהוא מסר נפשו להכניס אורחים שם, דבר שהיה כרוך בסכנת נפשות. ואף שאברהם אמר 'היפרד נא מעלי', הרי גם באותה שעה הייתה שייכות ביניהם, כפירוש רש"י: 'בכל אשר תלך לא אתרחק ממך ואעמוד לך למגן ולעזר', כפי שאברהם יצא למחמת מסירות נפש להציל את לוט.

1. **א. רות ג:** ויאכל בועז וישת ויטב לבו ויבא לשכב בקצה הערמה ותבוא בלט (בסתר ובכסוי) ותגל (ותגלה) מרגלותיו ותשכב.

ב. **בראשית יב:** ומקללך אאור – אונקלוס: **ומלטטך אלוט.**

ג. **בראשית לז:** והנה אורחת ישמעאלים באה מגלעד וגמליהם נשאים נכאת וצרי ולט – רש"י: **מיני בשמים.**

תחילת לך לך: וילך אברהם כאשר דבר אליו ה' וילך **אתו** לוט... בצאתו מחרן... ויעל אברהם ממצרים הוא ואשתו וכל אשר לו ולוט עמו הנגבה.

מלבי"ם: עתה לא היה טפל לאברהם כמ"ש תחלה ולוט 'אתו', וכאן כתוב 'עמו' כי גם הוא היה עשיר ולא היה סר עוד למשמעת אברהם.

בראשית יג: ויסע לוט מקדם ... ויאהל עד סדום, ואנשי סדום רעים וחטאים לה' מאוד – **רש"י:** 'ויסע לוט מקדם' – הסיע עצמו מקדמונו של עולם, אמר אי אפשר לא באברהם ולא באלוקיו ... 'ואנשי סדום רעים' – ואעפ"כ לא נמנע לוט מלשכון עמהם. 'רעים' – בגופם, 'וחטאים' – בממונם.

סנהדרין קט: הייתה לאנשי סדום מיטה שהיו מלינים עליה אורחים. כשהאורח היה ארוך מהמיטה – מקצרים אותה, וכשהיה ארוך מהמיטה – מותחים עד שאבריו מתפרקים. כשהיה בא עני לסדום – כל אחד נותן לו מטבע שכתוב עליו שם הנותן ולחם לא מכרו לו. כשמת מרעב – נטל כל אחד המטבע.

גמרא שם: 'ארדה נא ואראה **הכצעקתה** עשו כלה' – נערה אחת הייתה מוציאה פת לעני בתוך הכד כשהייתה הולכת לשאוב מים. התגלה הדבר לבני סדום [כשראו שאותו עני מחזיק מעמד בעיר ולא מת מרעב]. מרחו אותה בדבש והניחו על חומת העיר הגבוהה ובאו הדבורים ועקצו אותה למוות.

בראשית יט,ז: ויהי כהוציאם אתם החוצה ויאמר (המלאך אל לוט) המלט על נפשך אל תביט אחריו – **רש"י:** אתה הרשעת עמהם ובזכות אברהם אתה ניצול, אינך כדאי לראות בפורענותם ואתה ניצול.

2. **יט,לג:** ותשקין את אביהן יין בלילה הוא – **רש"י:** יין נזדמן להן במערה להוציא מהן שני אומות.

בראשית לט,טז: ותצא לאה לקראתו ותאמר אלי תבוא, כי שכר שכרתיך בדודאי בני וישכב עמה בלילה הוא – **רש"י:** **הקב"ה** סייעו שיצא משם יששכר.

ברטנורא: מדלא כתיב 'בלילה ההוא' אלא 'הוא', משמע שהוא – הקב"ה – שרה עמם בלילה ... כדאמר 'אני והו הושיעה נא'.